Sanat Yolculuğu

PİLOT SAYI

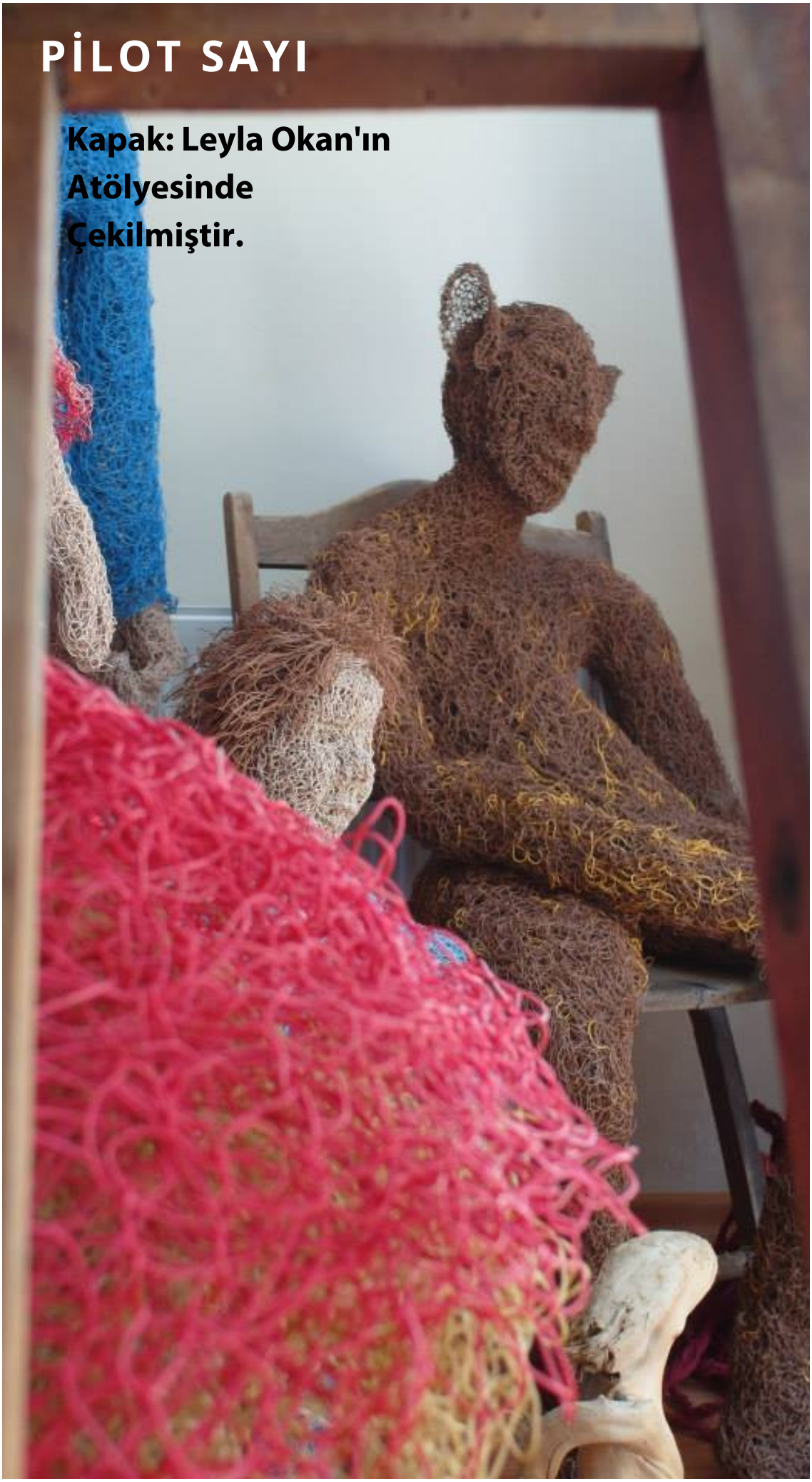

Kapak: Leyla Okan'ın Atölyesinde Çekilmiştir.

Bizim Çocuklar GENÇLİK AKADEMİSİ

İstanbul KoruyucuAile Derneği

İÇİNDEKİLER

1 Mesajımız Var...

2 Sanatın Değeri - Edaviye Yılmaz

3 Karikatür: Nurullah Alagöz

4 İntikamın ve Adaletin Dengesi - Şeyma Danışman

5 Kalbin Meşhur Esiri - Mert Can Bozkurt
Çizer Mahlası: Cansu

6 Umudun Fısıltısı - Mizgin Acun

7 Kumru - Cemile Taş
Çizim: Nurullah Alagöz

8 Gün Biterken - Nurhayat Bayram
Fotoğraf: Emel Nur

9 Çizgili Pijamalı Çocuk Film İncelemesi - Nurullah Alagöz

10 Yalnızlık Türküsü - Aynur Bağcı

11 Yangın - Aynur Bağcı
Çizer Mahlası: Cansu

Mesajımız Var

Uzun ve tatlı bir yolculuğun sonunda karşınızdayız...
Bundan dört ay kadar önce İstanbul Koruyucu Aile Derneği ve Bizim Çocuklar Gençlik Akademisi Derneği olarak sanat atölyelerinde gençlerle bir araya geldik. Gençlerin içlerinde ne cevherler varmış, bu atölyeler sayesinde biz de keşfettik. Atölyelere ara verdiğimizde tüm ekiple sohbet ettik, peki şimdi ne yapalım, nasıl devam edelim derken atölyelerle başladığımız yolculuğumuzu bu dergiye taşımaya karar verdik.
Kimi gencimiz şiir yazdı, kimi resim yaptı, kimi film yorumladı. Derginin tasarımını dahi çevrimiçi toplantılarla yine gençler yaptı. Bize de keyifle bu anlara şahitlik yapmak kaldı.
Şimdi bu heyecanımızı sizlerle, değerli okuyucularımız ile paylaşıyoruz. Daha ileriye gidebilmek için geri dönüşlerinizi merakla bekliyoruz.

SANATIN DEĞERİ

EDAVİYE YILMAZ

Sıcak bir yaz günüydü. Hava her zamankinden daha da hüzünlüydü. Yavaştan yağmur çiselemeye başlamıştı. Dışarısı mis gibi toprak kokusu ile dolmuştu. Bu kokuyu hep çok severdi. Ona anlamsız bir huzur verirdi. Ama en çok yağmur yağarken ıslanmayı severdi. Birden kolundaki dedesinden kalma eski, kahverengi saate baktı. Vaktin epey geç olduğunu fark edince yerinden doğrularak yatağına doğru ilerledi. Yağmurun verdiği huzur dolu yağışta vaktin nasıl geçtiğini anlamadı. Yatağına uzandığında bugün ne kadar yorulduğunu fark etti. Gerçi her gün bir önceki gününden farksız geçiyordu. Tavana doğru baktı. Yaşadığı hayatı kendi kendine sorgularken uyuyakalmıştı.

Sabah olduğunda evdeki bağırış sesleriyle uyandı. Yatağından doğrulup banyoya doğru ilerledi. Aynaya bakarak yüzündeki boş bakışın sebeplerini düşündü. Daha sonra elini yüzünü yıkayıp içeri gitti. Burnuna kızarmış ekmek kokusu geldi. Küçüklüğünden bu yana çok severdi kızarmış ekmeği, ona aile sıcaklığını hatırlatıyordu. Hızlıca kahvaltısını yaptıktan sonra odasına gidip siyah gömleğini giydi. Acele etmesi gerekiyordu. Çünkü yetiştirilecek çok hasadı vardı. Daha sonra kara lastiklerini giyerek babası ile yola koyuldular. Yolda giderken yaşı epey ilerlemiş olan Hayriye Teyze'yi gördü. Uzun zaman sonra ilk defa karşılaşmışlardı. Yüzünde çok belirgin kırışıklıklar çıkmış ve beli de iyice bükülmüştü. Aklına küçükken Hayriye Teyze'nin bahçesinden gizlice aldıkları erikler geldi. Gülümsedi. Uzun zaman sonra ilk defa gülümsediğini fark etti ve buna da gülümsedi.

Tarlaya vardıklarında babasıyla zaman kaybetmeden hemen işe koyuldu. Fakat güneş tam tepelerinde sanki birine kızmış gibi kor alev saçıyordu. Kavurucu sıcakta bir ara afalladı, pek de sevmezdi aslında tarla işlerini, ona göre olmadığını bilirdi. Her zaman başka bir yere ait olduğunu düşünmüştü. Biraz soluklanmak için durdu, boş gözlerle etrafına baktı ve gözüne çarpan bir ağaç gölgesine oturdu. Babası bu kadar iş varken oturmasına çok sinirlenmiş, hızla gelip yüzüne sert bir tokat atmıştı. Bu tokat onun çok zoruna gitti. Babası hep böyle katı bir adamdı. Hiç sevgiyle başını okşadığını ya da güldüğünü hatırlamıyordu. Çok zoruna gitti babasından o tokadı yemek. Hiçbir zaman onun kararlarına saygı duymayan bir insandı babası. Bu yüzden okumasına dahi engel olmuştu. Çünkü köyde kalıp ona köy işlerine yardımda bulunmasını istiyordu. Fakat o kafaya koymuştu. Terk edecekti köyü. Ama nasıl olacaktı? Nasıl başka yerde yaşayacaktı? Hem elinden pek bir şey de gelmezdi.

Tarladaki çoğu iş bittikten sonra eve doğru yola koyuldular. Aslında buradan gitmeyi ilk defa düşünmüyordu. Özellikle geçen yıl ramazan ayında köylerine gelen kukla sanatçısıyla tanıştığından beri gitme fikri kafasında dönüp duruyordu. Gösteri bittikten sonra yanına gidip onunla sohbet ettiğinde artık özgürce kendi parasını kazanmak istediğini anlamıştı. Kim bilir belki o da onun gibi köy köy, şehir şehir gezerek para kazanabilirdi. Babasının seslenmesiyle derin düşüncelerden sıyrılıp babasına odaklandı. Babası:

-Artık yaşın geldi. Topal Hasan'la konuştuk, haftaya sana kızını istemeye gideceğiz. Ayşe'yi bilirsin maharetli kızdır. Hem annen de çok sever. Sonra da söz keseriz.

Bu sözleri duyunca bir an dona kaldı. Vücudunda şok etkisi yaratmıştı. Babası onun hayatının planını çoktan yapmıştı, bu yüzden ağzını açıp tek bir kelime dahi konuşamadı. Eve vardıklarında annesinin sorgular bakışlarından onun da her şeyden haberi olduğunu anlamıştı. Yemekten sonra odasına geçtiğinde ne babasının attığı tokat ne de ona sorulmadan yapılan bu evlilik planı aklından çıkmıyordu. Bu şekilde hayatı nereye varacaktı? Bütün gece düşündü durdu ve nihayet sabaha karşı kararını verdi. Artık hayatını kendi eline alma vakti gelmişti. Gün ağarmadan yanına aldığı birkaç parça eşya ile kimseye bir şey demeden sessizce evden uzaklaştı.

Dışarıda soğuk bir hava vardı. Sicim gibi yağmur yağıyordu ve yine burnuna toprağın mis kokusu geldi. Bir an da olsa tüm endişelerini bir tarafa bırakıp toprağın büyüleyici, muhteşem kokusunun büyüsüne kapıldı.

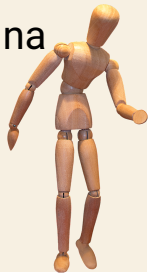

Daha sonra, doğduğu, büyüdüğü ve her köşesinde farklı bir mazisi olduğu eve uzaktan son kez uzun uzun baktı. Çok zor bir karar verdiğinin farkındaydı fakat geri dönülmez bir yola çıkmıştı artık. Hüzünlendi, kafası önünde gözlerinden birkaç gözyaşı süzülerek yoluna devam etti.

Aşağı kasabaya indiğinde sağ elindeki eski saate baktı. Dükkanların açıldığını düşünerek meydana doğru emin adımlarla yürüdü. Hemen ilk baştaki kukla dükkanına girdi. İçeride bambaşka bir dünya vardı. Birkaç kukla seçerek parasını ödemek için kasaya doğru yaklaştı. Elini cebine atarak cebinde kalan son parayı verdi. Ama kendini ümitsizliğe kaptırmamak için kendine teselliler vermeye başladı. Meydana inip birkaç gösteriden bir şeyler kazanacağını ümit ediyordu.

İlk oyununu gerçekleştirdi. Oyun bittikten sonra şapkasını uzattı ve seyircilerden para toplamaya başladı. Maalesef ki topladığı para karnını doyurmaya bile yetmiyordu. Kukla oynatırken devleşen o ruh hali oyun bitince resmen üzgün bir hal alıyordu. Başı öne eğik bir şekilde seyir meydanından ayrıldı. Onu alkışlayan, onu izleyip neşe bulan herkes ona acır gözlerle baktı.

Başka köye doğru yola çıktı. İşler hiç umduğu gibi gitmemişti. Karnı da epey açtı. Birkaç hafta köy kasaba demeden gezerek gösteriler sergiledi. Fakat günün sonunda yine karnını doyuracak kadar bile para toplayamıyordu.

Yine bir gün kukla oynatmak için bir kasabaya gitti. Tepede kavurucu bir güneş vardı. Midesi de açlıktan isyan ediyordu. Artık gösterilerden tek beklentisi aç karnını doyurmaktı. İnsanları anlamıyordu. Oysa ki gösteriye bir sürü kişi sevinç içinde katılıyordu. Bilmiyorlar mıydı sanat parayla satın alınamaz ama aç karnına da sanat yapılamaz. Bu derin düşünceler içinde sahneye doğru ilerledi. Bir an duraksadı. Başı dönmüştü açlıktan. Kendini toparlayıp kuklalarını eline aldı ve gösterisine başladı. Başının dönmesi bir türlü durmadı. Tüm azmiyle gösteriye devam etti. Gözleri iyice kararmaya başladı, düştü ve başını bir taşa çarptı. Oracıkta can verdi. Ruhu birden arşa çıktı. Bedeni yerdeydi lakin olanları görebiliyordu. Olanları bir oyun zanneden seyirciler çılgınlarca alkışlamaya başladılar. Gösterisini seyretmeye 300’e yakın kişi gelmişken cenazesine 3 kişi bile gelmemişti.

Karikatür: NURULLAH ALAGÖZ

Bugün bizleri gelecekteki bir ana, doğanın canlılığının son bulduğu o ana götürseler - ki pek uzak olmayan bir gelecekten bahsediyorum. Geriye döndüğümüzde yine aynı sona aynı ezber adımlarla ilerleyeceğimizi hepimiz biliyoruz…

İNTİKAMIN VE ADALETİN DENGESİ

ŞEYMA DANIŞMAN

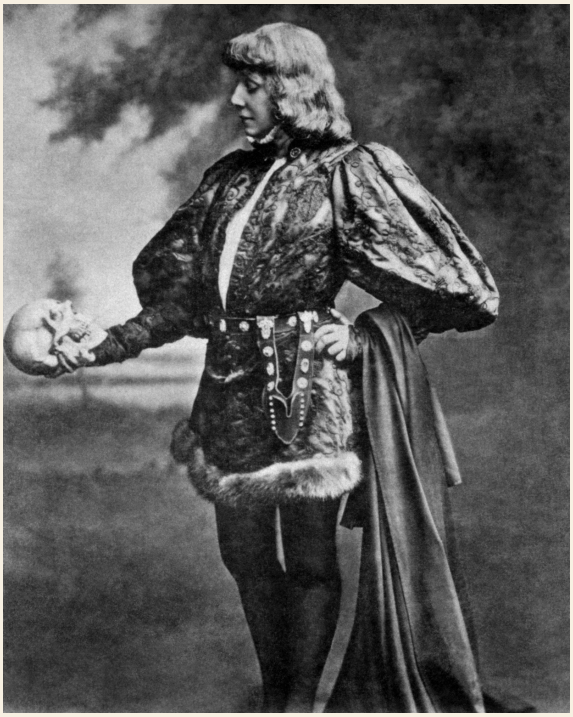

William Shakespeare, 1516 – 1616 yılları arasında yaşamış ünlü bir yazardır. Yazarın bilindik birçok oyunu ve şiirleri vardır, bunlar günümüzde hala çok popülerdir. Tiyatro sahnesinde birçok oyunu sergilenir. Bu oyunlardan en önemlisi ve çok fazla sayıda sahnelenmiş olanı Hamlet'tir. Hamlet oyunu dünya edebiyatında pek çok yazarı etkilemiştir. Kaynağı eski kuzey masallarına kadar uzanan bu oyun sadece Shakespeare'in değil, dünya tiyatro tarihinin de en tanınmış eserlerindendir. Üzerine binlerce kitap yazılan Hamlet günümüzde de en sevilen oyunlardan biri olarak kabul edilen popüler bir tiyatro eseridir.

Hamlet oyununun yazılma tarihi çok belirli olmasa da 1599 – 1601'li yıllarda yazıldığı düşünülüyor. Hamlet beş perdelik bir oyundur ve intikam tarafından tüketilen bir prensin karanlık hikayesidir. Shakespeare'in Hamlet adlı oyunundaki en belirgin tema "intikam" ve "adalet" duygusudur. Hamlet ile Kral Claudius'un ihtirasları uğuruna ağabeyini öldürmesi, yeğeni Hamlet'i de öldürtmeye kalkması ile ihanet duygusunu öne çıkarmaktadır. Kinden oldukça sık bahseden bu oyun hakkındaki yazımızda biz de fazla ve açıkça kinden bahsedeceğiz. Size oyunda intikam ve adalet temasının nasıl bir arada dengelendiğini anlatacağım. Adalet ve intikamın birbirini destekleyici olmasının nedeni, insanları kendi adlarına kötü, korkunç hatta ölümcül şeyler yapmaya teşvik etmesidir. Oyunda hiç bitmeyen bir intikam duygusu var, bu intikam duygusu ilk başta küçük bir şekilde başlasa da git gide büyüyerek intikam alan kişinin tüm hayatını karartmaya başlar. İntikamla birlikte gelen adalet duygusu da yerini alır. Hamlet ve Laertes ölen babaları için adalet ararlar. Ancak bu adalet onları zamanla birer intikamcıya dönüştürür. Hamlet babasının katilini öldürerek babası için adalet istemektedir ancak işler istediği gibi gitmeyecektir. Bu durumda adalet arayışını boş vererek kendisi bir intikamcıya dönüşür. Durumun intikam almaya dönüşmesinin

sebebi ise, babasına oldukça benzeyen bir hayaletin Hamlet'in yanına gelerek onun Claudius'dan intikam almasına teşvik etmesidir. Hamlet bu hayalete babasına oldukça çok benzediği için inandığını düşünüyorum. Cladius karakteri ölen Kral Hamlet'in erkek kardeşidir. Kral Hamlet'i öldürür. Hamlet'in gözü öyle dönmüştür ki gözünü intikam hırsı bürümüştür. Öbür yandan Laertes, babası Polonius ve kız kardeşi Ophelia için adalet istemektedir. Laertes tüm bunların suçlusunun Hamlet olduğunu düşünerek ona olan kinini kendi içinde daha da büyütmüştür. Bu ikilinin karşı karşıya gelmesinin sebebi içlerindeki intikam ve adalet duygusudur. Laertes başta sadece nedenini öğrenmek için Hamlet'in yanına gitse de aralarına Claudius karakteri girer. Claudius ortalığı karıştırarak Hamlet ve Laertes'i birbirine daha da düşman eder. Laertes'in intikam istemesi sonucunda birçok karakter hayatını kaybeder. O da Laertes Hamlet'le karşılaştırılmaktadır. Hamlet Polonius'u yanlışlıkla da olsa öldürdüğünde Laertes Hamlet'le aynı duruma düşer ve babasının katilinden intikam alma duygusuyla yanıp tutuşur. Ama Hamlet'ten farklı olarak tereddütlü davranmaz ve hemen harekete geçer. Adalet duygusunun iğrenç bir intikama dönüşmesini uzun monologlarla ve diyaloglarla rahat bir şekilde anlayabiliriz. Shakespeare'in de vurgulamak istediği konular bunlardır. İntikam adalet duygusu ile ortaya çıksa da insanın doğasında olan bir koruma iç güdüsüdür de diyebiliriz. Shakespeare oldukça iyi bir sosyolog ve psikolog olduğu için bu duyguların insanlar üzerindeki etkisini güzelce anlayarak bize anlatmıştır. Her ne kadar korkutucu bir duygu gibi de dursa size zarar veren insana karşı öfke duymak ve o kişinin acı çekmesini istemek oldukça normaldir ama yanlış bir davranıştır. İntikam, acı çeken bir insan için bir süre sonra zevk veren bir eyleme dönüşmeye başlar. Bu noktadan sonra da vahşet ve korku açığa çıkar. Bunun sonucunda her şey kötüye gider. Shakespeare bu oyunda intikam ve adaletin sonucunda ortaya neler çıkabileceğini bize anlatır.

Tüm oyun boyunca Hamlet amcasından intikam almaya çalışır ama bir türlü başaramaz. Çünkü bu, iç mücadeleyi gerektirir. Bu yüzden de intikam alması sürekli gecikir. Oyunun sonunda bir intikam alınıyor ama bu intikam alınana kadar Hamlet dahil birçok karakter ölüyor.

İntikam almanın sonucunun ölüm olduğunu görüyoruz. Laertes de oyun sonunda intikam alma hırsı yüzünden ölür.

Her karakterin ölümü yaptıkları yanlışlar yüzünden olur.

Bu aslında adaletin yerini bulduğunun göstergesidir.
Örnek olarak, Hamlet Cladius'u öldürmeyi ertelediği ve Ophelia'ya kötü davrandığı için ölür. Cladius kralını öldürdüğü için ölür. Laertes kılıç savaşında hile yaptığı için ölür. Sonuç olarak, adalet yerini her zaman bulur ve adalet intikam ile iç içedir. İntikam almaya çalışırken kendini kaybedenlere adalet güzel bir tokat indirir, bunun sonucunda ise kötü bir şekilde yere çakılırlar. Bu sadece intikam için geçerli değildir, tüm kötü şeyler için geçerlidir. İntikam anlık olarak insana zevk verse de sonuçları çok daha acı olur ve insanı kötü biri yapar. İntikam alma duygusu insanların içinde öyle bir yer ediniyor ki kişi kendi olmaktan çıkıyor ve başka bir insan haline geliyor.

Belki de Shakespeare'in bize anlatmak istediği şey de budur. İntikam kötü bir şeydir. Adalet ise bir kişiye zarar verilmeden yapılmalıdır. Adalet ve intikam aynı şey olmasa da bir yerde birbirleriyle bağlantılıdır. Adaleti sağlamak için birine zarar vermek adaletsizce bir davranıştır, yetenekli yazar bu eserinde bize bunu da vurgulamıştır.

Çizer Mahlası: CANSU

KALBİN MEŞHUR ESİRİ

MERT CAN BOZKURT

Aşktır ki Kerem'in gölgesinde kalan
Gözlerinde zindan -ı cehennem ateşi
Kor ateşinde ezeli feryadı figan çığlıkları
Göğün yedi katı olsa dahi kavuşması zoraki ayrılık

Ferhat'ın Şirin'in aşkı yanında devranı mülakat
Amma velakin o isyan ateşini gözlerinde görmek
Fatih'in İstanbul'u kadar maviliği hissetmek
Cihanda seyretmek kalbindeki fırtınayı

Ama görememek fırtınadaki esir bulunan beni
Yazsam bir Bedevi çölden susuz geçer
Ağustos ateşinde söylenen şarkının ezgisi hatırlatır
Seni bir Selanik türküsü gibi hatırlayacağım

Kızacaksın ama söylemeyeceğim seni yıldızlara
Sayacağız çünkü yıldızları bitince girdabı
Kalbini denize atacağım mavilik senden esin alsın
Ama seveceğim seni papatya kokusunu saklayan güzel.

UMUDUN FISILTISI

MİZGİN ACUN

Ben Efsun. 25 yaşındayım. Yaşımın 25 olmasına bakmayın artık hiçbir şeye mecalim kalmadı. Öylece duruyorum ve bu bile yoruyor beni. Yine böyle evde hiçbir şey yapmadan durduğum bir gece birden evden çıkıp arabama bindim ve dümdüz ve tam gaz ilerledim. Kış yavaş yavaş kendini hissettiriyordu. Tam bu sırada yağmur bastırdı. Bir an içimden "bu hava benim ruh halimi, bu yağmursa benim gözyaşlarımı anlatıyor" diye geçirdim.

Arabayı çalıştırırken her zamanki gibi aklımdaki soru işaretleri ile boğuşuyordum. Uzun bir yoldan sonra arabayı durdurup dışarı çıktım. Etrafta kimsenin olmadığını gördüm. Hemen sağımdaki uçuruma doğru yaklaştım. İçimde aynı cümle yankılanıyordu. İçimden “Artık yaşamanın ne anlamı kaldı ki, sevdiğim kim varsa hepsi birer birer gitti.” diye geçirdim. İstanbul bütün ihtişamıyla karşımdaydı. Bir süre olduğum yerde bekledim. Arkamdan gelen araba sesi ile irkildim ve sesin geldiği yöne doğru döndüğümde bir arabanın hızla durduğunu ve bir kadının inip bana doğru koştuğunu gördüm.

Ayşe'ydi adı. 40'lı yaşlardaydı. Beline kadar inen dalgalı saçları ve çimen yeşili gözleriyle çocukken hayalini kurduğum anneme ne kadar da çok benziyordu. "Yaklaşmayın! Gidin buradan yalnız bırakın beni.” diye bağırdım. “Tamam. Sakin ol. Ne olur yapma. Hayat her şeye rağmen yaşamaya değer, ne olur kıyma kendine.” dedi. “Ben sadece ölmek istiyorum. Anladın mı? Ölmek istiyorum! Bunca acıyla yaşayamıyorum artık.” dedim.

O an ne yapacağını bilemez halde bana yaklaşmaya çalıştı ama ben izin vermedim, her seferinde daha çok yaklaştım uçuruma.

“Bak, bu hayatta ölümden başka her şeyin çaresi var. Lütfen gel konuşalım.” dedi donuk bir sesle. Ama benim konuşmaya niyetim yoktu, sadece bağırıyor ve daha da yaklaşıyordum uçuruma. "Bana yardım etmek istiyorsan ben öldükten sonra anneme "Efsun seni çok seviyor ama sana çok öfkeli de. Ondan ne kadar nefret etmek istesem de yapamıyorum. Biliyor musun, benim bu hayatta sadece annem vardı ama o da gitti, inanmadı bana, terk etti beni. Söylesene bu koca dünyada yapayalnızken yaşamanın ne anlamı var?” dedim, tam atlayacağım sırada kolumdan çekti ve sımsıkı sarıldı.

Sarılırken kulağıma "Kendini yorgun hissetsen bile ihanet acı verse, hayallerin yok olsa bile, gözyaşların gözlerini yaksa, kimse mücadeleni görmese bile ve hatta her şey hiçbir şey olsa bile vazgeçme. Yeniden başla hayata.’ dedi. "Ve söz ver kendine, nefes aldığım sürece umudumu yitirmeyeceğim de” diye fısıldadı.

O an solan umutlarımın yeniden yeşerdiğini hissettim ve o kadında annemin kokusunu duydum. Bir süre orada oturduk ve konuşmaya başladık. Bana "Neden böyle bir şey yaptın? Ne üzdü seni bu kadar? Anladığım kadarıyla annenle ilgili bir durum. Anlatmak istersen dinlerim" dedi. Ben de ona her şeyi anlattım. Anneme neden bu kadar kızdığımı, neden bu kadar öfkeli olduğumu hepsini tek tek anlattım Uzun bir süre sarıldık. Sonra beni eve bırakacağını bu halde beni tek başıma gönderemeyeceğini söyledi. Sessizce kabul ettim çünkü değil araba sürecek, adım atacak mecalim bile kalmamıştı. Şoförle birlikte yola koyulduk. Yol boyunca kimseden ses çıkmadı. Bir süre sonra başımı omzuna koydum ve uyudum.

Evin önüne geldiğimizde benimle tekrar görüşmek istediğini söyleyip gitti. Bende eve kendimi zor attım. Bütün gece olanları düşündüm ve sabaha karşı zorla da olsa uykuya daldım.

Daha sonraki günlerde beni ziyarete geldi. Adı Ayşe imiş. O geceden bahsederken beni daha yakından tanımak istediğine karar verdiğini söyledi. Beni gördüğünde içinden “Bu kızı bırakmayacağım ve onu daha yakından tanımak istiyorum.

Çünkü Efsun acıları, hüznü, mahsun yüzü ve kırgınlıklarıyla bana çok benziyor. Birbirimize çok benziyoruz" diye geçirmiş. Onu karşımda görünce şaşırdım ve bir yandan da sevindim. İçeri girdik, birkaç saat sohbet ettikten sonra evden ayrıldı. Gittikten sonra daha önce kimseyle bu kadar içten sohbet etmemiştim diye düşündüm ve giderek onu daha çok sevmeye başladığımı hissettim. Bu kez de ben onun evine gidecektim ama gitmeme bir kaç gün kala arayıp hastalandığını, onu bu halde görmemi istemediği için gelmememi istedi. Ben yine de onu merak ettiğim için gittim. Kapıdan içeri girip onu gördüğüm an her yerinin yara bere içinde olduğunu görünce çok korktum. Ona doğru koşup boynuna sarıldım. Ben hayatım boyunca kimseye bu kadar içten sarılmamıştım ve birine bu kadar samimi bir şekilde "anne" dememiştim. İşte o an bu kadına bu kadar kısacık sürede ne kadar bağlandığımı hissettim ve sustuk. Sanki anlatacaklarımızı susarak anlatıyorduk birbirimize. Bir süre sonra o konuştu, onu dinlerken “Vay be, bu kadın neler yaşamış böyle ama hala ayakta dimdik duruyor.” diye geçiriyordum içimden.

Aradan yıllar geçti. Biz birbirimizi hiç bırakmadık. Aramızdan yollar da geçse, aramıza yollar da girse birbirimize olan sevgimiz ve bağlılığımız hiç bitmedi. Şimdiyse hep bir aradayız. Bazen ona bakarken içimden "Sen nasıl bir kadınsın, sen hayatıma girdiğinden beri ben değiştim, geliştim, güçlendim. Her düştüğümde sımsıkı tuttun ellerimden. Yolum kapkaranlıkken sen aydınlattın o yolu. Hiçbir zaman beni bırakmadın. Belki yanı başımda değildin ama yüreğin benimleydi bunu hissedebiliyordum." diye geçiriyorum. O da bana bakıyor ve tatlı bir gülümseme yayılıyor yüzümüze. Bazen de o günlerden konuşuyoruz. Meğer onun benim kulağıma fısıldadıkları umudun fısıltısıymış.

Herkesin hayatında bir dönüm noktası vardır. Artık bundan sonra hiçbir şey aynı olmayacak dediği bir nokta. İşte benim hayatımın dönüm noktası da beni ölümün kıyısından çekip alan bu kadını tanıdığım geceydi. Hayat seni iyi ki karşıma çıkarmış yüreği güzel kadın.

Çizim: NURULLAH ALAGÖZ

KUMRU

CEMİLE TAŞ

Bir haziran akşamı
Bir cam kenarında
İki laf edecektik
Camdaki kumruyla

Bir avuç yem yedi
Güzelce dinledi
Bir tüy bırakıp gitti
Yüreğimi derinden etkiledi

Kahverengi tüyleri
Masum bakan gözleri
Sevdirmedi kendini
Beni bırakıp da gitti

Haziranın sesizliği
Bozdu bizim susukunluğu
Bir kumrunun sevgisi
Unutturdu dertlerimizi

Fotoğraf: EMEL NUR

GÜN BİTERKEN

NURHAYAT BAYRAM

Bugün günbatımını çiçekleri sularken karşılıyorum. Güneş o kadar yavaş batıyor ki tesirinden kurtulmam olanaksız bir hale geliyor. Tüm ihtişamıyla ağır ağır terk ediyor gökyüzünü. Etrafta kimsecikler yok, ada sakinleri çoktan günü bitirmiş gibi. Toprağa can veren suyun sesi dışında ses de yok burada. Annemle yaşadığım bu mütevazı ev manzarayı arkasına alarak sessizliğe eşlik ediyor. Cunda adasındaki en sessiz ev ilan edilebilir evimiz. Sessizlik kimi zaman huzuru anımsatıyor olsa da güneş uykuya daldığı anda ürkütüyor insanı.

Annem evimizin küçük penceresinden koskoca kainatı seyrediyor. Buğulu gözleri oldukça uzaklarda, uzaklar da bir o kadar gözlerinde... İçimde adını koyamadığım bir hüzün var. Kalbim yavaş fakat sert bir şekilde atıyor. Bu ritmik döngü hüznüme endişeyi ortak ediyor. Eğer annemin düşüncelerini duyabilsem, uzaklara anlattıklarını dinleyebilsem endişem geçer. Belki hüznüm içime sığmayacak kadar çoğalır fakat endişe etmeme gerek kalmaz. Ben düşüncelerimde kaybolmuşken

annemin aklındakiler sert bir kayaya çarpıyor, gözlerinde hapsolmuş yaşlar birden özgürlüğüne kavuşuyor. Özgürlüğün verdiği sarhoşlukla ardı arkası kesilmeyen damlalar içimde bir şeyi acı vererek koparıyor. Bu kopan nedir, bilemem. Ama hissediyorum işte, ruhumun en derin yerinde. Gözlerimi kaçırıp çiçeklere odaklanmaya çalışıyorum. Toprak kana kana çekiyor suyu! Sulama işimi de bitiriyorum. Zaten annem akıttığı seliyle sulayıp büyütür bu adayı, içindeki her bir ot tanesiyle.

Her çiçeği özene bezene dikmiş, çamurdan şekillendirdiği saksılara. Her saksıda da ismi var, kimliğimde yazdığı gibi: "Anne Firuze' Benim annem olduğu kadar onların da annesi tabii! Bu ismi de büyükbabam vermiş zamanında. Mavi renkli ve kıymetli bir taşın ismi Firuze. Anneme ne kadar tezat! Sıcacık, yumuşacık, pamuk misali anneme hep "Taş gibi ağır ol." dermiş. Çiçekleriyle muhabbet eden naif bir kadın karşımdaki. Bu yüzden çiçekler bile mahcup bakar gözlerimize.

Kafamı kaldırıp Firuze Sultan'a bakıyorum. O zaten beni izliyor tüm şefkatiyle. Suçüstü yakalanan sanık gibi görünür oluyorum. Ellerimi nereye koyacağımı bilmeden puantiyeli elbisemin kenarını tutuyorum, biraz olsun güç alırım diye.

Elini çenesine dayamış derin düşüncelerle beni izliyor. Buruk, kırık ve yıkık-dökük bir kadın görebiliyorum. İlk göze çarpan, bu yaralı kadın. Firuze Sultan biraz daha içerde kalıyor. Sükunet içinde anlatıyor gözlerimiz, lakin anlamıyorum bu yaşanmışlığı. Hem konuşsak şimdi gözlerimiz kadar etkiler mi cümlelerimiz, orası da muamma.

İşte şimdi topluyor yüzünü, en güzel yerine konduruyor tebessümünü. Yine ışık saçan gülümsemesinin ardına saklanıyor. Bu kez saklandığını sanıyor. Ben görüyorum kuşanmış olduğu mutluluk zırhını. Gözlerimle ve anlamsız bakışlarımla görüyorum. Görüyorum bedeninin içine sıkışıp kalmış ruhunu. Rüzgarın uğultusu da dinmiş, güneş de çoktan çekip gitmiş bu sırada. Annemin ışığı yine de görünüyor bu karanlıkta. Onun ışığı sönmeyecek kadar güçlü bana kalırsa.

Ruhunu saran simsiyah saçları rüzgarla dans ediyor. Soluksuz kalmışçasına derin bir nefes çekiyor. Bu hareketi yorgunluğunu betimler nitelikte. Daha fazla katlanamıyorum bu sessizliğe: "Görüyorum anne." diyerek isyanımı dışa vuruyorum sonunda. Kimsenin bakmadığı, bakmadığı için göremediği bu güzel kadın "Efendim Aylin." diyebiliyor sadece. İçimdeki endişe yerini korkuya bırakıyor:

"Bir yanın alevler içinde yanıp kül olurken öteki tarafın sert kışlar kadar soğuk. Kaybettiklerini görüyorum, kazandıkların neredeler anne?

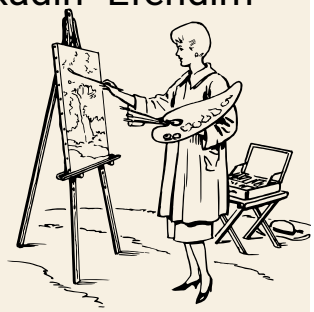

Çektiğin bunca acının yükü tartışılmaz, dindirebildin mi bir nebze olsa kanayan sızısını? Geçmiş seni içine hapsetmiş, gelecekten haberin var mı?

Yılların sana bu denli acımasız davranması beni bile yakıyor. Sen nasıl dayanırsın? Yorgun bedenin bunca yara bereye karşı nasıl da dimdik duruyor. Ya ruhun? Bedeninden çok daha bitik halde olan ruhun iyileşmeyi hak etmiyor mu? Tüm yaşanmışları geç, bende kal. Kafandaki her şeyi bırak, elimi tut anne!" diyorum. Hıçkırıklarım çoktan esir almıştı gözlerimi. Annem bir çırpıda koşup boynuma sarılıyor. Şimdi dünya durabilir, yaşam son bulabilirdi benim için. "Sensiz ne yapardım Aylin? Düşüncesi bile çok ürkütücü." diyor. Beni var eden kadın bensiz yapamıyor. Ne kadar trajik!

"Bana masal okur musun?" diye sorunca "Büyük bardakla sütünü içersen." deyip gülüyor. Firuze Sultan gülünce bahçemiz yaşıyor. Gün bizim için de bitiyor. Bu kez renksiz fakat gürültülü bir şekilde.

FİLM İNCELEMESİ: ÇİZGİLİ PİJAMALI ÇOCUK

NURULLAH ALAGÖZ

2006’da John Boyne tarafından kaleme alınan aynı isimli kitaptan uyarlanmış, Çizgili Pijamalı Çocuk filmi; Mark Herman’in yönetmenliğini yaptığı, başrollerini Asa Butterfield, Vera Farmiga, David Thewlis ve Jack Scanlon’ın paylaştığı, imdb puanı 7,8 olan 2008 yapımı savaş ve dram filmidir.

"Çocukluk, mantığın karanlık saatleri büyümeden önce sesler, kokular ve görüntülerle ölçülür" sözüyle açılış yapan film, konuyu genel olarak özetlemiş oluyor aslında. Film 8 yaşındaki Bruno'nun (Asa Butterfield) çevresini duyduklarıyla ve gördükleriyle anlamaya çalışmasını ele alırken, aynı sırada tarihte görülmüş en büyük soykırımlardan biri olarak nitelendirilen Yahudi katliamını, bir çocuğun bakış açısıyla ne kadar anlamsız olduğunu gözler önüne seriyor.

Berlin sokaklarında arkadaşlarıyla oyun oynayan Bruno, eve geldiğinde annesi (Vera Farmiga) babasının terfi aldığını, bu yüzden akşam büyük bir kutlama yapılacağını söyler. babası (David Thewlis) ise bir asker olarak hayatının seçeneklerden değil görevlerden oluştuğunu ve yeni görevinden dolayı taşınmaları gerektiğini söyler. Aile Polonya’da bulunan ve tarihte 2 milyona yakın Yahudi'nin katledildiği Auschwitz toplama kampı yakınlarına

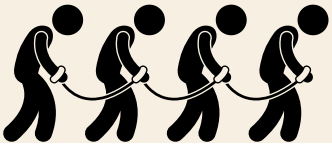

taşınır. Bulunduğu yeri keşfetmek ve yeni arkadaşlar edinmek isteyen Bruno, pencereden dışarı baktığında, tel örgülerle çevrilmiş bir çiftlik keşfeder. Çiftlikte çizgili pijama giymiş bir sürü çiftçi ve hatta oyun oynayabileceği çocukların olduğunu görür. Yahudileri insan yerine koymayan, insandan daha aşağılık gören asker baba, doğal olarak oğlunun değil onlarla oynamasına, konuşmasına dahi izin vermez. Bu insanları katletmeden önce son nefeslerine kadar sömüren, canları çıkana kadar çalıştıran ve bunu yaparken fiziksel şiddetle birlikte, psikolojik olarak en kötü duygularla ölüme ilerlemelerini keyifle izleyen bu zihniyetten başka ne beklenirdi ki?

Bir Yahudi olarak payına düşeni alanlardan biri de ev işlerini yapan Pavel'dir. Pavel’in de çizgili pijaması vardır. Belli ki daha önce o da çiftçiydi. Salıncaktan düşen Bruno’yu sakinleştiren ve yarasını bandajla saran bu Yahudi'ye teşekkür etmesi gerektiğini bilen annenin, kocası gibi gaddar ve ırkçı olmamasına rağmen, yine de teşekkür etmeden önce birkaç defa yutkunması ve bir süre duraksaması gerekti.

Her günü aynı geçen, birlikte oynayabileceği bir arkadaşı olmayan Bruno, babasının eve getirttiği öğretmenle birlikte daha da sıkılır. Çünkü öğretmenin tek öğretisi dünya üzerindeki tüm Yahudilerin büyük bir nefretle silinmesi gerektiğidir. Yahudi ırkının kökünü kurutmayı bir hak olarak görmenin yanı sıra bunu bir sorumluluk olarak göstermiştir. Böylece gitmesi yasak olan bölgeye gizlice gitmeye karar veren Bruno, kendisi gibi 8 yaşında olan Shmuel ile tanışır. Ayakta durmakta zorlanan, ölümün kıyılarında gezen bedeni ile mutsuz ruhunu bir arada tutmaya çalışan oldukça zayıf bir çocuktur. Aralarında elektrikli tel örgü bulunan iki çocuğun burada olma sebebi aynıdır aslında; yaşadıkları ortamdan biraz olsun uzaklaşmak. Bruno canı sıkıldığı için buradayken Shmuel akranlarından ve Nazi askerlerinden yediği dayaklardan kaçmak, sadece kendine ait hissettiği, yalnız kalabildiği, açlığını unuttuğu ve ağır çalışma şartlarından dolayı biraz da olsa dinlenebildiği için buradadır. Bir süre sohbet ettikten sonra yarın tekrar görüşmek üzere anlaşan iki arkadaş böylece her gün bunu devam ettirirler. Bazı günler Bruno Shmuel’e yiyecek bir şeyler dahi getirir. Savaş başladığından bu yana belki de ilk defa içten gülümsediği, arkadaş edindiği ve bu arkadaşına güvendiği zamanlardı Shmuel için. Shmuel babasının kayıp olduğunu, her yere baktığını fakat bulamadığını söyler. Bunun üzerine Bruno tel örgüleri aşıp babasını birlikte aramayı teklif eder. Yarın Shmuel’in yanında getirdiği çizgili pijamaları giyen Bruno, yerde kazdığı çukur yardımı ile tel örgünün diğer tarafına geçer.

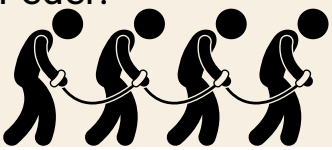

İki arkadaş el ele tüm kampı baştan aşağı gezer fakat babayı bulamazlar. Bu sırada Bruno'nun kayıp olduğunu fark eden ailesi birçok asker eşliğinde her yerde Bruno'yu ararlar. Çocukların son olarak bakmayı düşündükleri yerde, tüm mahkumların bir odada toplanmaları ve elbiselerini çıkarmaları emredilir. Araya karışan iki arkadaş el ele son kez bir birilerine bakarlar, Nazilerin meşhur gaz odalarında.

Diğer oyuncuların yanı sıra Vera Farmiga'nın performansı oldukça göze çarpıyordu. Yeni bir eve taşınmanın vermiş olduğu tatlı heyecanı, mutluluğu ile birlikte kocası ve yaptıkları hakkında öğrendiği gerçeklerle bu heyecan zamanla yerini hayal kırıklığına bırakmış. Günden güne fiziksel olarak çöken, bunalıma giren ve annesinin ölümüyle birlikte daha da dibe batan karakter bu duygu geçişlerini çok iyi yansıtmış.

Toplumların, bireylerin düşüncesizce aldıkları kararlar en fazla çocukları etkiliyor, sonrası için de olumsuz geri dönüşlerin en büyük muhatabı çocuklar oluyor. Savaşın sebep olduğu vahşet bir yana, Führer'in ırk ideolojisi yüzünden milyonlarca insanın bu şekilde ötekileştirildiği, sadece ırkından dolayı hor görüldüğü, acı çektirildiği, hayvandan daha aşağı kabul edildiğini bilmek ve izlemek güçken, tüm bunları çocuklarla bağdaştırmak oldukça acıydı. Yine de yasaklamalara, karalamalara, aradaki elektrikli tel örgüsüne rağmen iki arkadaşın yakınlığı, dostluğu sıcaklığıyla filmin ağır dramasını biraz olsun yumuşatmayı başarmış.

YALNIZLIK TÜRKÜSÜ

AYNUR BAĞCI

Bir yalnızlık türküsü okunurdu, belirli zamanlardan bugüne gelen…

Türlü türlü türküler. Herkesin yalnızlık türküsü farklıydı. Kimisinin hasrettendi, kimisinin aşktan, kimisinin de etrafında onca kişi varken tek olmaktan gelirdi.

Aslına bakarsanız herkese göre farklı bir yalnızlık vardı.

Bilemiyoruz insanların içinde olup biteni, en çok hangi yalnızlığın ağır geldiğini. Bana göre en kötüsü etrafında onca insan varken ya da sevdiğin herkes sağ iken kendini yalnız ve çaresiz hissettiğin andır.

Bazen insan öyle bir boşluğa düşer ki anlatamaz kimseye derdini ve kendi içinde hep yalnız kalır.

Çizer Mahlası: CANSU

YANGIN

AYNUR BAĞCI

Doğanın saat gibi işleyen bir dengesi vardır ve bu denge bozulduğu zaman her şey olabilir.

Kimi insanlar buna inanmıyor ya da düşünmek, anlamak istemiyor. Misal bir balığı sudan çıkarıp karada nefes almasını bekleyemeyiz, ya da bir kuşun suyun içinde saatlerce kalıp yüzmesini bekleyemeyiz. Çünkü hepsini kendine göre bir özelliği vardır.

Doğanın dengesi bozulduğu zaman kuş cıvıltıları yerine ölüm sessizliği sarar her yeri. Bir yanımız güneşin kavurucu sıcağı ile yanarken, bir yanımız üşür. Denge bozulduğunda her yanı çığlıklar sarar. Her bir canlının yardım çığlıkları. Bütün çığlıklar aynıdır, anlatması zor, tarifi yok. Yaşamadan anlaşılması zor. Kararır bulutlar göz gözü görmez, nefes almak istersin fakat bu gittikçe zorlaşır.

Bir el uzansın istersin ya da bir mucize olsun diye dua edersin…